

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นส่วนสำคัญที่เปรียบได้กับกระจกเงาที่สะท้อนสภาพของสังคม ไม่ว่าจะในยุคใด ซึ่งสังคมเป็นอย่างไรย่อมเกิดจากคุณภาพการศึกษาของยุคนั้นๆ และการศึกษาในยุคใดๆ สมัยใด ย่อมต้องเกิดจากการกำหนดของบุคคลในสังคมหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้ที่กำหนดก็ย่อมจะกำหนดจากสภาพของสังคมเพื่อการพัฒนาสังคมและเพื่อการแก้ปัญหาของสังคม ซึ่งสังคมในแต่ละสมัยย่อมมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย เมื่อสังคมเปลี่ยนไประบบการศึกษาก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่ได้ทดลองใช้กับโรงเรียนนาร่องทั่วประเทศแล้ว และกำลังจะประกาศใช้ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2553 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว บุคคลต้องร่วมรับผิดชอบทุกฝ่าย ทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการวางแผนการดำเนินงาน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติ ไปสู่คุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (ชูชัย ศุภวงศ์, 2540 : 24)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและ คุณธรรมของบุคคล สังคม บ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะ กับ ทุก ๆ ด้านสังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรง รักษาความเจริญมั่นคง ของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด (กรมวิชาการ, 2540 : 17) การพัฒนา คุณภาพการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหา ในด้านต่าง ๆ เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ ประเทศ ให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ไขปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรวัตถุที่มีให้เกิดประโยชน์ สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยเหตุที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้ด้วยการมีทรัพยากรบุคคล ที่มีความรู้ ความคิด และความสามารถจำนวนมาก ดังนั้นการศึกษาที่มีคุณภาพอันเป็นกระบวนการ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวให้บังเกิดขึ้นในตัวบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง อนึ่งการจะให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จจะต้องสร้างกระแสสังคมให้

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นแห่งชาติ ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเห็นความสำคัญ และร่วมดำเนินการอย่างจริงจัง กับทั้งควรมีการกำหนดเงื่อนไข เพื่อให้การดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่ความสำเร็จซึ่งประกอบด้วย การกระจายอำนาจ (Decentralization) การใช้แผนยุทธศาสตร์ (Strategic plan) การมีส่วนร่วมของชุมชน (Participation) และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (Accountability) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรัฐต้องทบทวนและศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนมากขึ้น ซึ่งทางหนึ่งคือผ่านช่องทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาลงสู่ท้องถิ่น ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น (อรุณ จันทวานิช, 2545 : 25)

พฤติกรรมที่พึงประสงค์สำหรับเด็กนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการพัฒนาการเด็กของพ่อแม่ ขึ้นอยู่กับความใกล้ชิด การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ขึ้นอยู่กับโอกาสที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะหรือลักษณะนิสัยที่ดี ขึ้นอยู่กับการแสดงตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ ขึ้นอยู่กับการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยให้เด็ก การอบรมปลูกฝังให้เด็กเป็นคนดีหรือเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมนั้นๆ เป็นสิ่งที่สังคมควรกำหนดแนวทางเพื่อปฏิบัติให้บังเกิดผลดีแก่เด็กและความเจริญของสังคมนั้น ปัจจัยสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กมีมากมาย ได้แก่ บ้าน โรงเรียน ชุมชน สื่อมวลชน สภาพสังคม รวมทั้งทุกสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กได้สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้แก่เด็ก แต่หากจะมุ่งถึงสถาบันและบุคคลที่มีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยตรงแล้ว เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของครอบครัว บ้าน อันหมายถึง พ่อ-แม่ และผู้ปกครอง โรงเรียน อันหมายถึง ครู อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดครอบครัวจึงเป็นสถาบันแรกที่สร้างพฤติกรรมที่ทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่กลายเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของคนรอบข้าง หรือกลายเป็นสิ่งที่ปัญหาในสังคมก็ได้ (มานะ ร้อยนาพันธุ์, 2543 : 2)

โรงเรียน คือ สถาบันเพื่อพัฒนาเด็กที่ขาดทิศทาง และวิธีคิดอย่างเด่นชัด ให้มีความคิด เป็นผู้ใหญ่ สมวัย พึ่งตนเองได้อย่างมีทิศทาง สามารถปรับตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำให้ผู้อื่นมีความสุขด้วย ส่วนครูนั้น ถ้ามองตามความคาดหวังของสังคม คำตอบจะได้หลายรูปแบบ เช่น ครูคือปูชนียบุคคล คือผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์ ครูคือเรือจ้าง ฯลฯ แต่ถ้ามองจากตัวครูออกไปในความหมายสากล ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ครูคือผู้ให้บริการ เป็นผู้คอยช่วยเหลือ ปลอดภัย ให้กำลังใจ เป็นกันเองกับนักเรียน ห่วงใยเมื่อนักเรียนไม่สบาย ครูมักถูกเปรียบเทียบเสมอว่า เหมือนบิดา มารดาที่สองของศิษย์ ครูคือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กไปในทางบวกหรือลบก็ได้ คุณภาพของนักเรียนคือความสำเร็จสูงสุดของการบริหารและการจัดการของโรงเรียน การบริหาร การศึกษานั้น แท้ที่จริงคือ การบริหารและการจัดการให้ได้ผลผลิตของระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง (มานะ ร้อยนาพันธุ์, 2543 : 3)

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายการพัฒนาประเทศที่เน้นการพัฒนาสังคมคุณธรรม นำความรู้ โดยเร่งรัดให้สถานศึกษาทุกระดับทำการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน การพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนเป็นงานที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันรับผิดชอบ การหวังให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบฝ่ายเดียวในการพัฒนานักเรียนอาจจะไม่ทันการณ์ ควรพัฒนาบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครองและ ชุมชน วัด ให้มีส่วนร่วมในพัฒนาคุณลักษณะแก่นักเรียนด้วย นอกจากนี้ควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของแผน กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาในเชิงปริมาณ วิธีการที่ใช้ในการพัฒนา ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง วัดในฐานะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งรวมถึงด้านการศึกษาอยู่ด้วย จึงเห็นควรให้มีการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาเพื่อขับเคลื่อน (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2539 : 13)

การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยดำเนินงานที่ใช้กลยุทธ์ของเครือข่ายกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน หรือที่เรียกว่า “บวร” ซึ่งกลยุทธ์ในการการเสริมพลังอำนาจ และกลยุทธ์การบูรณาการ ด้วยการผนึกกำลังแบบพหุภาคี คือ โรงเรียน ครอบครัว (บ้าน) วัด สถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาคประชาชนและท้องถิ่น และแหล่งทุนสนับสนุน การวิจัยเพื่อการพัฒนา ผู้เรียน เป็นการเสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน พื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เครือข่าย “บวร” มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยกำหนดภาระหน้าที่ของเครือข่ายดังต่อไปนี้ 1) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ส่งเสริมเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทยมีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง 3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 4) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกเศรษฐกิจพอเพียงคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 5) เสริมสร้างความรู้ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ 6) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันเครือข่าย “บวร” เพื่อการพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (กุมลา ถือโชค, 2550 : 3)

โดยที่ระบบโรงเรียนประถมศึกษาในอดีตใช้สถานที่ของวัดเป็นที่รู้จักในชื่อว่า “การศึกษาประชาบาล” เนื่องจากเป็นการศึกษาที่วัด ชุมชนหรือประชาชนเป็นผู้อภิบาล จากพระราชบัญญัติประถมศึกษาพุทธศักราช 2478 ได้ให้นิยามโรงเรียนประชาบาลว่า หมายถึง “โรงเรียนประถมศึกษาที่วัด บ้าน ประชาชน ชุมชนในตำบลหนึ่งหรือหลายตำบลจัดตั้ง และดำรงด้วยทรัพย์สินของตนเอง” ซึ่งนิยามดังกล่าวเป็นที่ชี้ชัดถึงการที่วัด ชุมชน ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษาในระดับที่กล่าวได้ว่า วัด ชุมชน ประชาชนเป็นทั้งเจ้าของและผู้ทำนุบำรุงโรงเรียน แต่เมื่อการศึกษาดำเนินมาถึงปัจจุบัน ฝ่ายราชการได้เข้ามาจัดการศึกษาในระดับนี้เกือบทั้งหมด ทำให้บทบาทของวัด ชุมชน ประชาชนในฐานะผู้อภิบาลลดน้อยลงไป แต่ด้วยภาระหน้าที่และความเกี่ยวข้องผูกพันมาเป็นเวลานาน ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาและวัด บ้าน ชุมชน ประชาชน ยังมีสายสัมพันธ์ต่อกันตลอดมา โดยในความรู้สึกรักของวัด บ้าน ชุมชน ประชาชนแล้ว โรงเรียนประถมศึกษามีใช่เป็นเพียงสถาบันการศึกษาในวัด ชุมชน ประชาชน เท่านั้น แต่ยังมีลักษณะเป็นสถาบันสังคมระดับท้องถิ่นด้วย แม้การศึกษาจะจัดโดยราชการเป็นส่วนใหญ่ แต่ฝ่ายราชการก็รู้ถึงคุณค่าและความจำเป็นที่วัด ชุมชน ประชาชน จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย เนื่องจากชาวบ้านเป็นผู้ที่รู้ว่า เขาและลูกหลานของเขาต้องการอะไรจากระบบการศึกษาและต้องการให้อะไรแก่ชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การดำเนินงานด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการศึกษาได้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 4)

โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นสถานศึกษาหนึ่งที่มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถใช้จัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพ ตามเป้าหมายของหลักสูตร แต่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จากการศึกษาพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี นักเรียนยังมีพฤติกรรมที่น่าจะต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาด้วยกระบวนการทางศาสนา การจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยครูพระจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดน้อยลง และมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ดังนั้นการวิจัยเรื่อง ผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และส่งผลให้ทุกฝ่ายพึงพอใจและให้ความร่วมมือในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีได้มากขึ้น

จากสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในการหนุนเสริมที่จะร่วมกันในการจัดการศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เครือข่ายในการหนุนเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวก นักเรียนที่มีข้อมูลทั่วไปต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยเนื้อหาในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 8 คุณลักษณะ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้นประมาณ 17,120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบช่วงชั้น โดยแบ่งเป็นช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.4 - ม.6) มากลุ่มละเท่า ๆ กัน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 425 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Kregcie and Morgan, 1970)

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัย และสถานภาพของผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับ 8 คุณลักษณะ ประกอบด้วย รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจตรงกันจึงขอให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การกระทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา (โรงเรียน) ผู้ปกครองนักเรียน (บ้าน) และพระภิกษุสงฆ์ (วัด) ที่ตั้งอยู่ในบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียน

ภาคีเครือข่าย หมายถึง ผู้มีส่วนร่วมประกอบด้วย พระ ครู ผู้ปกครอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียน เกี่ยวกับ 8 คุณลักษณะ ได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านรักความเป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะ

ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ใหญ่และร่วมกิจกรรมครอบครัว

ด้านซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การไม่ประพฤติผิด ดำเนินชีวิตด้วยความจริง ด้วยความถูกต้อง รักษาความสัตย์ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบตามระเบียบ และกฎเกณฑ์ทางสังคม

ด้านมีวินัย หมายถึง มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ความสามารถในตัวเอง เป็นบุคคลที่ควบคุมตัวเองได้ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ผู้ที่มีวินัยในตนเองจะเป็นบุคคลที่รู้จักกาลเทศะ สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสังคม

ด้านใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ตั้งใจเรียน เชื่อฟัง คำสั่งสอนของครู

ด้านอยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การรู้จักประหยัดพลังงาน รักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักการออมเงิน เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายสิ่งที่จำเป็น

ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง ความพอใจในระเบียบ พยายามทำงานให้ลุล่วง ทำการบ้านหรืองานอื่น ที่ครูมอบหมายครบถ้วน ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสนใจและเอาใจใส่

ด้านรักความเป็นไทย หมายถึง การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ได้แก่ การไหว้ผู้ใหญ่ การเดิน การนั่งที่เหมาะสมกับกาลเทศะ

ด้านมีจิตสาธารณะ หมายถึง ความไม่เห็นแก่ตัว ซึ่งได้แก่ การแบ่งปัน ความปรารถนาดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ความเมตตา กรุณา และความกตัญญู กตเวทิตะ

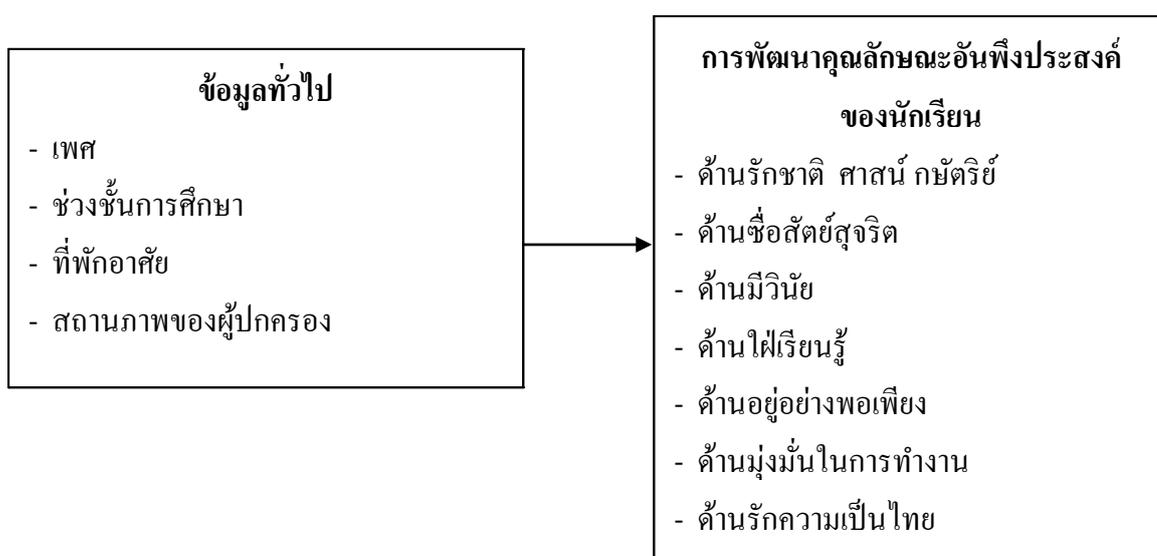
ครูพระ หมายถึง พระสงฆ์ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เกี่ยวกับ 8 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ 2) ชื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เกี่ยวกับ 8 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ 2) ชื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างองค์ประกอบคุณลักษณะกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ด้านวิชาการ ได้รับความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 8 ด้าน คือด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านรักความเป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะ ว่าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรใด

2. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริการได้แนวทางในการนำเครือข่ายภายนอกสถานศึกษามาพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 ครู ครูพระและผู้ปกครองนักเรียน ได้รู้ผลการพัฒนานักเรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ด้านว่าระดับคุณลักษณะด้านต่างๆ มีมากน้อยเพียงใด และมีความสัมพันธ์ในลักษณะใดบ้าง โคนอาจจะนำข้อความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านต่างๆ มาพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพผลสูงขึ้น โดยอาจจะพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย บ้าน วัด โรงเรียน ให้มีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น